

Pozdravni nagovor ob nadaljevanju simpozija

Z besedno zvezo »zrcalo duše« je Adam Bohorič, prvi slovenski protestantski šolnik in slovničar, označil besedo oziroma besede, ki jih kot vezivo jezika gradimo od otroštva in s tem mogočnim orodjem ubesedujemo naš življenjski svet. Po petih stoletjih nam je Bohoričeva prva slovenska slovnica (1584) bližja, kot se zdi na prvi pogled – gre za del naše pisne kulturne dediščine, za naš jezik 16. stoletja, s katerim so slovenski reformatorji postavljali temelje za obstoj Slovencev, slovenskega jezika in izobraževanja. Danes moramo ponovno razmisliti, kakšen je naš odnos do jezika in kulture. Sta nam slovenski jezik in slovenska narodna identiteta še vedno najvišji (ali vsaj zelo visoki) vrednoti? Znamo spoštovati duhovne in moralne darove, ki so jih reformatorji namenili svojim *Lubim Slovincem*?

Leto 2020, domnevna petstoletnica Bohoričevega rojstva, je bilo razglašeno za Bohoričevo leto. V Sloveniji smo načrtovali veliko prireditev, na katerih smo želeli predstaviti Bohoričev pomen za razvoj slovenstva in pokazati pomembno vlogo protestantizma v slovenskem kulturnozgodovinskem razvoju. Pandemija (covid-19) je te načrte v veliki meri onemogočila ali močno otežila, in tako je bilo potrebno za leto dni prestaviti tudi načrtovani simpozij o življenju in delu Adama Bohoriča. Zanimanje za simpozij je preseгло vsa pričakovanja in prvotno načrtovani enodnevni simpozij se je leta 2021 podaljšal na dva dni (upoštevajoč stroge predpise za preprečevanje in širjenje pandemije). Začel se je na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani in se naslednji dan nadaljeval v Evangeličanskem centru v Murski Soboti. Bohorič je bil tako predstavljen pred dnevom reformacije v dveh pomembnih središčih: 27. oktobra 2021 v Ljubljani, kjer je pisec prve slovenske slovnice uspešno deloval zadnja desetletja 16. stoletja na stanovski šoli, ter s sodelovanjem Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije 28. oktobra v Murski Soboti, kjer je sedež Evangeličanske cerkve augsburške veroizpovedi v Republiki Sloveniji. Na SAZU v Ljubljani je dvajset udeležence pozdravil podpredsednik SAZU akademik prof. dr. Milček Komelj, v Murski Soboti pa so še devet predavateljev nagovorili škof Evangeličanske cerkve mag. Leon Novak, direktorica Zavoda Primoža Trubarja in murskosoboške podružnice Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar dr. Klaudija Sedar, predsednik Uprave Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije Ernest Ebenšpanger in prodekanka Filozofske fakultete Univerze v Mariboru red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik.

Nastopajoči so predstavili nove poglede na življenje in delo Adama Bohoriča. V Murski Soboti so bile ljubljanske raziskave dopolnjene v dveh sklopih: (1) Adam Bohorič kot učitelj in slovničar in (2) Pomen prve slovenske slovnice in

njena vloga pri pouku slovenskega jezika in književnosti. Simpozij je pokazal, da sta slovenski (knjižni) jezik in kultura odločilna za našo identiteto in nas določata za Slovence, tako da oblikujeta naše bivanje, razmišljanje in naš življenjski utrip. Bohoričeva duhovna dediščina zato tudi po petsto letih ostaja naše dragoceno »zrcalo duše«.

Dr. Klaudija Sedar,
predsednica Programskega sveta Ustanove dr. Šiftarjeva
fundacija in direktorica Zavoda Primoža Trubarja